KLIPPANS KOMMUN

POLICY – PLAN I RIKTLINJER – STRATEGI I HANDLINGSPLAN – RUTIN – ANVISNING

Riktlinjer för myndighetsutövning – biståndshandläggning

Beslutad av: Socialnämnd, den 29-05-2019
Dokumentansvarig: Ingela Holmström
Diarienummer: SN 2019.0178-2.770
Senast reviderad: 2025-06-24
Giltig till: tills vidare

INNEHÅLL

1. INLEDNING 3

1.1 Vägledande 3

1.2 Definitioner 3

1.3 Förkortningar 4

2. VEM 4

3. ÖVERGRIPANDE MÅLGRUPP 4

4. ANSVARSFÖRDELNING 4

5. INDIVIDENS BEHOV I CENTRUM 4

6. LIVSOMRÅDEN 5

6.1 Lärande och tillämpa kunskap 5

6.2 Allmänna uppgifter och krav 5

6.3 Kommunikation 5

6.4 Förflyttning 5

6.5 Personlig vård 5

6.6 Hemliv 5

6.7 Mellanmänskliga interaktioner och relationer 5

6.8 Viktiga livsområde 6

6.9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv 6

6.10 Känsla av trygghet 6

6.11 Personligt stöd från personer som vårdar eller stödjer en närstående 6

7. INSATSER 6

8. UPPFÖLJNING AV DENNA RIKTLINJE 7

1. Inledning

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 11 kap. 1 § har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt~~,~~ rätt till insatser av socialnämnden för dessa behov. Vidare fastslås att den enskilde genom insatserna ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Vad avser äldre personer fastställs särskilt i SoL 8 kap. 2-3§ att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund). Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Vidare fastställs i SoL 8 kap. 4§ att socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och därutöver ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service.

Syftet med dessa riktlinjer är att säkerställa en enhetlig och rättssäker handläggning av ärenden och biståndsbedömningar. Därtill syftar riktlinjen till att fastställa vad som, utöver det som fastställts i nationella regelverk, är att bedöma som skälig levnadsnivå, enligt Socialnämnden i Klippans kommun.

1.1 Vägledande

Sammanboende äkta makar har en förpliktelse att bistå varandra med de sysslor som förekommer i ett hem (äktenskapsbalken 1 kap. 2 och 4 §§). I dessa riktlinjer gäller samma förutsättningar för ogifta sammanboende samt hemmaboende vuxna barn. Vid omvårdnadsuppgifter såsom personlig omvårdnad kan inte äktenskapsbalkens bestämmelser åberopas som avslagsgrund.

Den enskilde har det primära ansvaret för att klara sin försörjning och livsföring i övrigt. Det innebär att man som medborgare i första hand tar del av samhällets allmänna utbud av insatser. Vid ansökan om insats görs en individuell behovsprövning.

1.2 Definitioner

Äldre personer – Personer över 65 år

IBIC – Individens behov i centrum är en metod som stödjer ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt och ger möjlighet till strukturerad dokumentation. Att metoden IBIC är behovsinriktad betyder att biståndsbedömningen och handläggningen av ärendet ska resultera i beslut om bistånd som ger den enskilde individen hjälp och stöd med utgångspunkt från personens individuella behov.

ICF - Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa utgår från WHO:s definition av hälsa. I IBIC används ICF-modellen som ett stöd för att fånga kombinationen av olika perspektiv och för en helhetsbeskrivning av hur individen fungerar i sin livssituation.

1.3 Förkortningar

SoL – Socialtjänstlagen (2025:400)
LSS – Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

2. Vem

Denna riktlinje gäller medarbetare inom socialnämnden.

3. Övergripande målgrupp

Äldre samt i en del fall även yngre personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själva kan tillgodose sin allmändagliga livsföring och därmed behöver stöd i hemmet. Under målgruppen faller också personer som behöver avlastning i omvårdnaden av närstående.

4. Ansvarsfördelning

Socialnämndens utgångspunkt är att det ska råda en god samverkan mellan handläggare i olika enheter då en enskild är i behov av insatser från socialtjänsten. En person ska i största möjliga mån inte ha flera olika handläggare. Detta innebär att samtliga handläggare, så väl biståndshandläggare, socialsekreterare och LSS-handläggare ska ha delegation att fatta beslut utifrån SoL och LSS. I de fall det krävs ska även medhandläggning ske. Detta gäller för samtliga handläggare oavsett enhetstillhörighet. Utgångspunkten är att den enskilda inte ska behöva bollas mellan olika handläggare i olika enheter, och på så sätt riskera att få ett fördröjt eller ett illa anpassat biståndsbeslut.

Enheterna ska bistå varandra med stöd och vägledning i de ärenden som enligt första stycket går utöver grundfördelningen.

5. Individens behov i centrum

Socialnämnden i Klippans kommun har tidigare beslutat att äldreomsorgen ska arbete utifrån individens behov i centrum (IBIC). Biståndsbedömningsprocessen samt utförande av beviljade insatser utgår från att individens behov och målsättning sätts i centrum enligt metoden IBIC. IBIC utgår från en helhetssyn på individen där ICF är ett stöd för att organisera och säkerställa att information om de mest betydelsefulla faktorerna för individens fungerande i sin miljö inte blir utelämnade vid en bedömning av eventuella stödbehov och vid genomförandet av insatser. Vid utredning enligt IBIC tittar man på aktiviteter och delaktighet (livsområde) i den dagliga livsföringen och vilka omkringliggande faktorer (kroppsfunktioner och kroppsstrukturer, omgivningsfaktorer och personliga faktorer) som eventuellt påverkar individens fungerande i sitt dagliga liv, och på vilket vis. Därefter

görs en bedömning huruvida det finns ett behov av stöd från kommunen enligt skälig levnadsnivå eller om stödbehovet kan tillgodoses på annat vis. Enligt IBIC sätts det fokus på att målen för stödinsatserna upprättas tillsammans med individen i fråga och att de utgår från det som är viktigt för individen att uppnå eller upprätthålla i sitt dagliga liv.

6. Livsområden

Följande livsområden ingår i ICF

6.1 Lärande och tillämpa kunskap

Stöd med att finna och använda sig av lösningar för att reda ut en problemställning, att besluta att göra och även att genomföra en uppgift bland flera uppgifter som behöver genomföras, exempelvis en person med kognitiv nedsättning kan behöva uppmärksammas på att den kanske skulle må bra av social stimulans genom att delta i dagverksamhet, ta beslut om att prova på detta och att planera för att lösa genomförandet av detta.

6.2 Allmänna uppgifter och krav

Insats som utgår från allmänna uppgifter och krav. Insatsen kan innebära stöd med att planera, hantera och fullfölja dagliga rutiner, t.ex. kan en person med kognitiv nedsättning behöva stöd i form av motivation till att planera sin dag med uppstigning, måltider, läggning, aktiviteter mm.

6.3 Kommunikation

Insats kopplad till kommunikationen kan innebära stöd med att använda olika former av kommunikationsutrustning eller att tyda skrivna meddelande, exempelvis stöd med att använda specifika hjälpmedel för att kunna kommunicera med personal.

6.4 Förflyttning

Insatser som utgår från stödbehov kring förflyttning beviljas personer som på grund av en funktionsnedsättning inte själva klarar detta. Insatser kan utföras såväl dag- som nattetid i det egna hemmet och innebära exempelvis stöd med att gå, att lyfta och bära föremål eller att ändra grundläggande kroppsställning.

6.5 Personlig vård

Insatser som utgår från stödbehov kring personlig vård beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själva kan utföra insatserna. Insatser kan utföras såväl dag- som nattetid i det egna hemmet och innebära exempelvis stöd med att tvätta sig, att sköta toalettbesök, att klä sig eller att äta.

6.6 Hemliv

Insatser som utgår från stödbehov kring hemliv beviljas personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själva kan utföra insatserna. Stöd kring hemliv kan innebära sådant som stöd med inköp, förbereda måltider eller städning.

6.7 Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Stöd med att genomföra de handlingar och uppgifter som behövs för grundläggande och sammansatta interaktioner med människor (okända, vänner, släktingar, familjemedlemmar och

andra närstående) på ett i sammanhanget lämpligt och socialt passande sätt, exempelvis stöd med att interagera med andra vid matbordet på boende, stöd med att ringa upp anhöriga för att kunna samtala och bibehålla kontakten med dem.

6.8 Viktiga livsområde

Att engagera sig och utföra sådana uppgifter och handlingar som krävs vid utbildning, arbete, anställning och ekonomiska transaktioner, exempelvis stöd med att skriva girobetalning på grund av funktionsnedsättning i händerna men förstår kognitivt själv hur uppgiften ska lösas.

6.9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte själv kan tillgodogöra sig insatser som krävs för att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen – i samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv, så som exempelvis att ta sig till och från föreningsliv, underhållning med mera

6.10 Känsla av trygghet

Trygghetsinsatser kan beviljas till personer som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning har behov av att kunna tillkalla hjälp och/eller behöver tillsyn/samtal i trygghetsskapande syfte. De olika formerna av trygghetsinsatser är trygghetslarm, tillsyn och telefonservice. Formen av insats bedöms utifrån det individuella behovet av biståndshandläggare. Trygghetslarm för personer över 75 år beviljas utan behovsprövning.

6.11 Personligt stöd från personer som vårdar eller stödjer en närstående

Insatser kan vid behov beviljas för att avlasta personer som vårdar närstående. Sådana insatser kan vara serviceinsatser, växelomsorg, avlösning i hemmet, dagverksamhet (ska även gagna den enskilde) eller avlastning på korttidsplats.

7. Insatser

När behoven fastställts med hjälp av IBIC matchas de med följande biståndsformer för att skälig levnadsnivå ska uppnås.

Brukaren debiteras enligt gällande avgift för hemtjänst.

- Insatser i ordinärt boende (hemtjänst, service, andra individuellt anpassade insatser utifrån skälig levnadsnivå)
- Trygghetsinsatser (trygghetslarm, telefonservice, tillsyn i hemmet)
- Matdistribution
- Dagverksamhet för personer med kognitiv svikt/sjukdom
- Korttidsplats
- Växelomsorg
- Vård- och omsorgsboende

Tillägg

Insatser som ligger utanför äldreomsorgens ansvar

1. **Vedeldning**
2. **Promenader med husdjur**
3. **Post- och bankärenden (ekonomi)**
4. **Trädgårdsskötsel**
5. **Snöröjning**
6. **Bostadsförsörjning**
7. **Ledsagning vid inköp**

8. Uppföljning av denna riktlinje

Riktlinjen ska följas upp årligen och enhetschefen för enheten för vuxna ansvarar för att det sker.